

ОСОБЛИВОСТІ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ЗА СТАДІЯМИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Бондарева Ю.Ю., гр. МОз-19м

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **Пічугіна Т.С.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Традиційно життєвий цикл підприємства прийнято представляти у вигляді динаміки виходу (результату) у часі, в ролі якої може виступати об'єм виробництва, виручка або фінансовий результат у вигляді прибутку. Загальноприйняте розглядання фаз життєвого циклу підприємства як фази зародження, зростання, зрілості, спад.

Фази кризи відрізняються змістом, наслідками і необхідними заходами щодо їх усунення.

Перша – зниження рентабельності і прибутку, її наслідком є погіршення фінансового становища підприємства, зменшення джерел і резервів розвитку.

Друга – збитковість виробництва. Наслідком служить зменшення резервних фондів підприємства (якщо такі є – в іншому випадку відразу настає третя фаза).

Третя – виснаження або відсутність резервних фондів. На погашення збитків підприємство направляє частину оборотних коштів і тим самим переходить в режим скороченого відтворення. У разі неприйняття таких заходів або їх невдачі криза переходить у четверту фазу.

Четверта – неплатоспроможність. Підприємство досягло того критичного порогу, коли немає коштів профінансувати навіть скорочене відтворення і (або) платити за попередніми зобов'язаннями. Виникає загроза зупинки виробництва і (або) банкрутства. Таким чином, для третьої і четвертої фаз характерні нестандартні, екстремальні умови функціонування підприємства, що вимагають термінових заходів.

На основі поєднання стадії життєвого циклу підприємства і фази кризи можна обрати необхідні інструменти, застосування яких є найбільш виправданим.

Таким чином, кризи виникають на різних фазах життєвого циклу підприємства. Аби запобігти системній кризі необхідно своєчасно виявити симптоми та визначити фактори, які будуть свідчити про можливість настання кризи саме на зазначеному етапі і розробити заходи з ліквідації та послаблення негативних наслідків.